

zaaknummer 2010 T 153

datum 23 december 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Missionarissen van het Heilig Hart (hierna: MSC).

1. De procedure

Het (aangepaste) klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 maart 2011.

Op 24 maart 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], provinciaal overste.

Op 8 december 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Van Gijn.

Namens de Congregatie is pater [naam] verschenen, (inmiddels) oud provinciaal overste MSC, vergezeld door pater [naam], nieuw provinciaal overste MSC.

2. De klacht

2.1. Klaagster stelt dat zij seksueel is misbruikt door aangeklaagde. In 1957 is klaagster op achtjarige leeftijd uit huis geplaatst in het kindertehuis [naam] in [plaats]. De reden voor de uithuisplaatsing was het feit dat klaagster, die uit een gezin van zestien kinderen komt, door haar vader was misbruikt. Klaagster is van 1957 tot 1962 of 1965 in het kindertehuis verbleven. Klaagster kan zich de periode niet precies herinneren. Ter zitting heeft klaagster gesteld dat het misbruik ook eerder op zes- of zevenjarige leeftijd kan hebben plaatsgevonden. Klaagster weet zich goed te herinneren dat zij in ieder geval haar eerste communie nog thuis

heeft gevierd. Aangeklaagde was werkzaam in het seminarie [naam], dat in de buurt van het kindertehuis lag. Aangeklaagde deed de mis en nam de biecht af.

2.2 Klaagster trof aangeklaagde regelmatig alleen in een kamertje achter de kapel, de zogeheten sacristie. De eerste keer dat het misbruik plaatsvond mocht klaagster, omdat zij jarig was, bij aangeklaagde komen. Klaagster moest op schoot gaan zitten bij aangeklaagde en zij voelde iets hards onder haar billen. Klaagster mocht een reep chocola uit de broekzak van aangeklaagde pakken, maar, omdat aangeklaagde de binnenzak van zijn broek kapot had gemaakt, greep klaagster rechtsreeks in het stijve geslachtsorgaan. Aangeklaagde deed klaagster vervolgens voor hoe zij hem moest aftrekken. Daarna kreeg klaagster de reep chocolade, terwijl zij moest beloven het gebeurde aan niemand te vertellen. Deze gebeurtenissen hebben vier à vijf keer plaatsgevonden.

Volgens klaagster was het gedrag van aangeklaagde algemeen bekend bij de meisjes op het internaat en waarschuwden de oudere meisjes de jongere voor aangeklaagde. Klaagster deed haar beklag bij het hoofd van het internaat, maar deze heeft niets gedaan met de verklaringen van klaagster.

2.3 Door de gebeurtenissen kon klaagster zich moeilijk concentreren en had zij leerproblemen. Klaagster ontwikkelde zich tot een stil en teruggetrokken meisje. Zij is nooit in staat geweest een opleiding te volgen.

In haar latere leven heeft klaagster veel problemen ondervonden op emotioneel -verlatingsangst- en seksueel gebied, waarvoor klaagster tien jaar onder behandeling van een psycholoog dan wel psychiater heeft gestaan. Klaagster heeft verklaard dat zij nu niet meer onder behandeling is. Volgens de echtgenoot van klaagster bestaat er nog steeds veel angst bij klaagster.

2.4 Klaagster heeft ter zitting verklaard dat zij eerst een klacht bij de commissie Samson heeft ingediend en dat dit klaagschrift daarvan een onderdeel vormt. Volgens klaagster heeft zij dit klaagschrift onafhankelijk van haar zus [naam] opgesteld. Klaagster heeft tenslotte verklaard dat zij het verhaal van [zus] kan ondersteunen.

2.5 Klaagster is op zoek naar gerechtigheid en erkenning. Klaagster wil bovendien dat de jeugd wordt beschermd en dat wordt voorkomen dat dergelijke gebeurtenissen plaatsvinden. Klaagster vindt dat zij recht heeft op schadevergoeding, maar dat vormt zeker niet het hoofddoel van het indienen van haar klacht.

3. Het verweer

3.1 Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

3.2 Uit het persoonlijk dossier van aangeklaagde blijkt dat aangeklaagde tot hooguit 1958 werkzaam is geweest, omdat aangeklaagde daarna met emeritaat is gegaan. Klaagster heeft aangeklaagde derhalve mogelijk alleen in 1957 gekend. Ter zitting heeft pater [naam] aanvullend gesteld dat het heel goed mogelijk is dat klaagster nog na 1957 contact met aangeklaagde heeft gehad, omdat aangeklaagde na zijn emeritaat nog wel op het seminarie werkzaam was.

Pater [naam] heeft voorts verklaard dat er noch van buiten de congregatie, noch van medebroeders of oud-leerlingen ooit klachten, vermoedens of verdenkingen zijn geweest rond aangeklaagde. Ook onderzoek in de archieven van de provincie geven geen enkel vermoeden

dat aangeklaagde zich schuldig zou hebben gemaakt aan praktijken zoals in het klaagschrift gesteld. Pater [naam] heeft zijn conclusie gestaafd met verklaringen van personen die aangeklaagde nog gekend hebben en anderen die relevante informatie konden verstrekken, zoals een pater die groepsleider was van 1958 tot 1965 bij de jongens. Bovendien was pater [naam] zelf van 1951 tot 1958 leerling op het Seminarie en is hem in die jaren nooit iets ter ore gekomen wat zou duiden op het gestelde in het klaagschrift. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klaagster onwaarheid spreekt. Als het misbruik heeft plaatsgevonden, zo heeft pater [naam] gesteld, dat gaat het tegen alles in waar MSC-Congregatie voor staat. [naam] heeft aangegeven dat hij bereid is met klaagster in gesprek te gaan.

3.3 Pater [naam] heeft ter zitting verklaard dat het altijd mogelijk is dat er dingen in je naaste omgeving plaatsvinden waar je niets van weet. Pater [naam] heeft voorts gesteld dat het mogelijk is dat aangeklaagde er mede de oorzaak van is dat het leven van klaagster een wending heeft genomen, die zij niet voor ogen had.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden, zoals het misgrijpen naar de reep chocolade in de broek van aangeklaagde en het vervolg van de verplichte handelingen die klaagster moest verrichten. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

4.4 Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.5 Gebleken is dat in de afgelopen periode nog een klacht tegen aangeklaagde is ingediend door de zus van klaagster, [naam] (bij de griffie bekend onder nummer 2010 T093(2) ten name van [naam]).

De verhalen van beide klaagsters vertonen overeenkomsten, met name de plaats waar het misbruik plaatsvond, in de sacristie, maar verschillen in de perioden waarin het misbruik plaatsvond. Gelet op de beschrijvingen van beide klaagsters acht de Klachtencommissie het aannemelijk dat het misbruik, zoals door klaagster gesteld, heeft plaatsgevonden.

4.6 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde, waarbij deze zijn gezag misbruikte en waarbij klager in een afhankelijkheidspositie verkeerde, hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zeven of acht jaar oud. Aangeklaagde had voor haar een vertrouwenspersoon moeten zijn, zeker nu klagster juist op het internaat was geplaatst, omdat zij door haar vader was misbruikt. De Klachtencommissie acht dit misbruik, namelijk van een kind dat al slachtoffer van misbruik was, in hoge mate verwerpelijk.

4.7 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klagster is aangedaan. Pater [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de congregatie het leed te erkennen.

4.8 Over het verzoek van klagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie, zal klagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de overste van de Congregatie van de Missionarissen van het Heilig Hart de klacht gegrond te verklaren en oprechte verontschuldigen aan te bieden.

Dit advies is vastgesteld op 23 december 2011 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en prof. dr. W.H.G. Wolters, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.